

dolgozómódjától függően – a dráma a tantervi ajánlásnál lényegesen sokrétűbben és gyakrabban kerül alkalmazásra. Az általam látogatott osztályokban a szabályjátékokon kívül rendszeresen alkalmazzák az egyes színházi konvenciókat és gyakran készülnek színházi típusú projektek. Van olyan alsós tanító, aki a tanulási folyamatba következetesen és rendszeresen beépíti a tanítási drámaórákat és esetenként szakértői játék keretében szervezi meg a csoport munkáját.

Bízom abban, hogy ez a rövid kis tanulmány elindít egy olyan közös gondolkodást és fejlesztés, amely hatékonyan hozzájárul ugyanúgy a HKTTM, mint a dráma szélesebb körű iskolai alkalmazásához.

Színház–Dráma–Nevelés

beszámoló a 2005. november 18-20. között megrendezett
módszertani hétvége egyes programjairól

A Színház–Dráma–Nevelés a Magyar Drámapedagógiai Társaság hagyományos módszertani rendezvénye – minden év novemberében kerül megrendezésre Budapesten, a Marczibányi Téri Művelődési Központban. A rendezvény támogatója – hagyományosan – a Nemzeti Kulturális Alapprogram Közművelődési Kollégiuma volt. Az idei programot Juszcák Zsuzsa szervezte.

Dráma érettségi – 2005

Kapcsolódva az Magyar Drámapedagógiai Társaság elnökének a 2005. november 18-i közgyűlésen elhangzott beszámolójához: mostanában sokféleképpen próbálják saját vitorlájukba fogni a drámát, „le-nyúltni” munkánkat, értékeinket. Sokan rájöttek: a dráma olyan, mint a többfunkciós konyhagép, amellyel energiát, fáradságot takaríthat meg a derék felhasználó, hogy aztán tetszetősebb módon prezentálhassa saját készítményét.

Miközben az első generáció életet adott a drámának, létjogosultságát védte, alkalmazásához emberi körülményeket próbált teremteni – bár sokszor abban sem volt biztos, mi a gyerek neve –, addig a második generáció infrastruktúrát (képzések, táborok, rendezvények stb.) alakított ki a dráma számára, majd ügyesen becsempészte a kerettantervbe, végül érettségi tárggyá koronázta.

Nem kis dolog ez!

A színházi és drámatörténeti/elméleti tudnivalókkal kerek ismerethalmazt alkotó s némi színjátszós tapasztalatot igénylő dráma kész tantárgyként való alkalmazására jól összejött minden: az oktatásügy megújulásra áhítozott – vagyis évek óta nyilvánvaló, hogy megújulni kényszerült –, s a kreativitás és készségfejlesztés irányába nyitott.

Az előző tanév érettségi időszakában megértük a normál középiskolák első dráma érettségijét.

És itt feltétlenül fontos hozzátennem: normál, hiszen a dráma tagozatos középiskolákban az érettségi immár 20 éves múltra tekint vissza!

Az MDPT szakmai és módszertani hétvégéje előtt rögtönzött közvéleménykutatást végeztem a dráma érettségit választó tanítványaim körében, akik közül a nagy többség jelenleg is **aktív diákszínjátzó**. Véleményem szerint a későbbiekben innen várhatjuk az érettségi iránt érdeklődők nagy részét. (Lehet, hogy a színjátszás hamarosan ugyanolyan megbecsült területe lesz az iskolai életnek, mint az ének vagy a fizika szakkör?)

A dráma érettségi legnagyobb előnyének a következőket tekintik:

- gyakorlatot és elméletet ötvöző vizsgarendszere van;
- a színjátszósok itt hasznosíthatják azokat a tapasztalataikat, amelyeket eddig „tanítási programon kívüli” formában szereztek;
- az önmegevalósítás lehetőségét látják benne.

Az érettségit jelenlegi formájában előnyösnek tartják, mert

- kétéves tanulási időszakot zár le, tehát – aránylag – kevés a tananyag (lásd földrajz, ének...);
- a vizsga gyakorlati részében a vizsgastresszt elnyomja a játéköröm.

Viszont a következő pontokon változtatnák meg:

- elméletből szívesebben vizsgáznának írásban;
- csökkentenék a színház- és drámatörténeti tudnivalók mennyiségét, hiszen annak egy része úgymint benne van az irodalom tantárgyban.

A hétfői beszélgetés néhány meghívott, az érettségizetés tapasztalatával már rendelkező drámatanár (Tóth Adél, Vági Eszter, Püspöki Péter) és kb. 25 érdeklődő jelenlétében zajlott. Nagy örömeinkre eljött közénk Keresztúri József, a Vörösmarty Gimnázium dráma tagozatának (*programjának!*) tanára, aki igen konstruktívan vett részt a beszélgetésben – sok hasznos tanáccsal látott el bennünket. A beszélgetés hivatalos része után következett a folyosói szekcioulás, amely jóval pergőbb, gyümölcsözőbb és személyesebb volt. (Talán azért is, mert addigra tisztáztuk a félreértéseket, a jogi értelmezésből fakadó ellentmondásokat.) Az így kétórára sikeredett beszélgetésből a következő tanulságokat sikerült levonni:

Jelenleg a felkészítő tanárok legnagyobb problémái a dráma érettségi körül

- Túl nagy a követelmény, kevés az iskolai keretben a felkészítésre szánnak idő (138 óra/36 óra – jogértelmezési különbségek). Talán nevezük el másképp a színjátszó köröket?
- Nem tudjuk pragmatikus célokból ajánlani a gyerekeknek (nem jár érte plusz pont), csak olyan struktúrákban van nagyobb gyakorlati haszna, mint a kétnyelvű programok (itt ilyen formán egy célnyelvi érettségi hozható előre). Komolytalan manapság ezzel az érveléssel érettségit ajánlani a fiataloknak: érettségizetek le, mert drámából öröm az érettségi...
- A felkészítéshez még csak-csak van módszertani és szakmai segédanyag, de a felkészüléshez nincs a diákok számára tankönyv, kézikönyv. Fontos lenne tudnunk – s ebben a www.drama.hu is segítségünkre lehetne –, hol és mikor indulnak emelt szintű érettségire felkészítő tanárképző programok.
- A középszintű érettségi követelmények közül kimaradt maga a dráma.

A jelenleg kialakult helyzeten így javíthatunk

- Együttműködés az érettségi területén nagy tapasztalatokkal rendelkező, dráma tagozaton tanító kollégákkal (pl. érettségi látogatás, a felkészítés segítése, fórumok szervezése).
- Egy adatbank létrehozása a www.drama.hu honlapon, ahová az érettségivel kapcsolatos „házi anyagok” kerülhetnének.
- A dráma érettségivel megszerezhető plusz pontszámok elismertetése végett tárgyalást kezdeményezni az egyetemekkel, OKÉV-vel, a minisztériummal.

A beszélgetés óta én is túl vagyok életem első középszintű dráma érettségijén, melyet tíz tanítványom francia nyelven, előrehozott vizsgaként tett le. Közvétehetem tehát személyes tapasztalataimat, amelyek rendkívül pozitívak.

Bár az őszi vizsgaidőszak léte sok kérdést vet fel (pl. megtöri a tanév leghatékonyabb részének lendületét), mégis diákbarát megoldásnak tekinthető, hiszen jelentősen csökkenti a negyedikes diákok év végi terheit. (De vajon tanárbarát-e?)

Nekem a legnagyobb szakmai problémáim a tételek összeállítása körül adódtak: komoly aggályaim támadtak a megfogalmazást s a témakörök arányait illetően. (*Köszönet Szauder Eriknek, aki több változatban is „kipofozta” tételsoromat. Így minden diáknak világos volt a terminológia, a kérdésfeltevés, s a tételhez rendelt feladat.*)

A vizsgázókon s rajtam kívül az iskola vezetése – amely kezdetben bizonytalanul reagált a tárgy bevezetésére és ilyen arányú elterjedésére –, valamint az érettségi elnök nagy várakozással tekintett az érettségi elé. A záráson a jegyzőkönyvbe diktált mondatok tanúsága szerint meggyőztük őket: a dráma mostanára már igazi tantárgynak számít, amelynek elméleti érettségi vizsgája sokszínű és nívós, gyakorlati vizsgája pedig tetszetős, s megmutatja a vizsgázók másik – a klasszikus oktatási struktúrában ismeretlen – arcát is.

Vatai Éva

Beszámoló néhány megjegyzéssel

Máthé Judit személyzeti tanácsadó tréningjéről

Látszólag más, mégis ugyanaz?

Irányított problémák megoldása, konfliktuskezelés csoportban.